

ZBS¹ Združenje bank Slovenije

Digitalni EUR

Vprašanja/usmeritve – predvidena interakcija tekom nadaljnjih korakov

4. seja Nacionalne skupine deležnikov za digitalni evro

mag. Stanislava Zadavec C.

Vsebina

- Razvoj zakonodajnih postopkov (od volitev v EP naprej)
- Ključna vprašanja nadaljnjega razvoja
 - Stabilnost in predvidljivost
 - Izkoriščanje obstoječih infrastruktur, procesov in komponent
- Še nekatere ključne odprte/nejasne vsebine
- Kdaj/kako je predvidena nadaljnja interakcija
- Pasti

Razvoj zakonodajnih postopkov (od volitev v EP naprej)

Evropski parlament

- Ker ni bilo kompromisnih amandmajev, ECON ni glasoval o svojem poročilu v prejšnjem zakonodajnem obdobju
- Pogajanja naj bi se kmalu nadaljevala v okviru novega EP, ki bo delo znova začel od začetka
- Pripraviti bo treba novo poročilo in predlagati nove spremembe
- Prejšnji poročevalec Stefan Berger (EPP/DE) je bil ponovno imenovan
- Ponovno je bil imenovan tudi poročevalec v senci Gilles Boyer (FR)
- Drugi poročevalci v senci so novi poslanci Evropskega parlamenta ali novi v ECON
- Kaj je moč pričakovati glede časovnice nadaljevanja projekta?

Svet EU

- Preučevanje predloga se nadaljuje, vendar je napredek počasen.
- BE Predsedstvo EU je objavilo poročilo o napredku, preden ga je predalo predsedstvu HU.
- Še vedno veliko ključnih odprtih vprašanj med državami članicami.
- O modelu zaračunavanja stroškov je potekala razprava 22. oktobra, o limitih 18. novembra.
- Kaj pomeni za časovnico projekta predsedovanje ne EMU držav leta 2025 (PL in DK).

EK

- Kandidat za komisarja za gospodarstvo in produktivnost je Valdis Dombrovski – ni jasno kako visoko na prioritetni lestvici je digitalni EUR
- Negotovost v čigavo pristojnost bo sodil digitalni EUR (morda Direktorat za Digital Services)

Ključna vprašanja nadaljnjega razvoja

- Ključni vidiki/cilji
 - Doseči cilje institucij in politik uravnoteženo z blažitvami tveganj za finančni sektor:
 - Finančna stabilnost
 - Prekrivanje z obstoječimi plačilnimi instrumenti
 - Obremenitve investicije
- Vprašanja
 - Zagotavljanje vzdržnega poslovnega modela bank (kompenzacijski model)
 - Izkoriščanje obstoječih infrastruktur, procesov in komponent
 - Ohranjanje inovacijske sposobnosti bank (investicije)

Stabilnost in predvidljivost

- Kalibracija “holding limit”
 - Ali je sploh možna razprava o ničelnem limitu?
 - Po nam razpoložljivih informacijah ECB verjame, da v normalnih časih ljudje ne bodo imeli spodbud za vnaprejšnje financiranje svoje digitalne evrske denarnice
 - Vprašanje je, ali je moč predvideti ravnanje ljudi v primeru “stresnih” časov - potrebno je preizkusite tudi ustreznost obstoječega okvira instrumentov za zagotavljanje/upravljanje likvidnosti v času stresa glede na edinstvene značilnosti digitalnega evra
 - Potreba po upoštevanju različnih modelov bank; velikost, poslovni modeli, geografska območja
 - Evropske banke skupno poudarjajo, da se je treba izogniti oblikovanju "evra prvega reda" (evra "brez tveganja" ECB) in "evra drugega reda" (evra komercialnih bank)
- Upravljanje/spreminjanje limitov
 - Vloga ECB je ključna za pomen stabilnosti in predvidljivosti, zato mora imeti ECB ključno vlogo pri odločanju/spreminjanju limitov
 - Vprašanje ali bi bilo moč razmišljati o kakšni obliki soodločanja/vnaprej formaliziranega postopka posvetovanja z bankami v primerih priprav sprememb limitov
 - Evropske banke predlagajo vključitev upravljanja limita v stresno testiranje digitalnega evra

Izkoriščanje obstoječih infrastruktur, procesov in komponent

- Kompenzacijski model
 - Nadaljevati razmišljanje/iskanje modela na način, ki ne izključuje nadomestila banke, pri kateri je tekoči račun/depozit, ne pa tudi digitalna evrska denarnica
 - Smiselno bi bil tudi razmislek o posrednem plačilu, ki ga bodo veliki trgovci na drobno/spletne platforme lahko ponudili uporabnikom digitalnega evra s spodbujanjem nakupov z digitalnim evrom na svojih platformah
- Infrastruktura
 - Poti, ki jih banke strankam ponujajo pri elektronskih plačilih, so zelo uspešne in učinkovite in bi jih moral digitalni evro izkoristiti
 - Integracija digitalnega evra (na jasno viden način) v njihove obstoječe plačilne sisteme, ki so jih stranke navajene uporabljati, je koristna izbira, ker:
 - bo uporaba digitalnega evra postala bolj intuitivna in bo zato podprla njegovo širšo uvedbo
 - tako bodo zmanjšane morebitne težave uporabnikov (po razpoložljivih podatkih/anketah v EU bančnem sistemu je bilo ugotovljeno, da je trenutno 70 % klicev, ki jih v EU bančnem sistemu prejmejo centri za podporo strankam, povezanih z reševanjem težav v zvezi s plačili – povečanju tega števila z uporabo novih infrastruktur se je treba izogniti) in
 - odločilno bi vplivalo na to, da ne bi bile ovirane investicije bank v inovacije, ki so že pod vprašajem in “na čakanju” zaradi negotovosti, ki jo povzročajo prihajajoče zahteve glede digitalnega evra (skupaj z izvajanjem drugih, zakonodajnih zahtev)

Še nekatere ključne odprte/nejasne vsebine

- Vprašanja glede katerih še ni enotnega vpogleda EU bančnega sektorja (v okviru EBF)
 - Of –line funkcionalnost ob prvi izdaji digitalnega EUR
 - Front –end rešitve privatnega sektorja vs aplikacija ECB
 - Omejitve stroškov in nabor osnovnih storitev
 - Upravljanje zasebnosti podatkov
 - Razdelitev pristojnosti med ECB in drugimi institucijami (EU zakonodajalcem)
 - Distribucija digitalnega EUR izven EUR območja
- Vprašanja glede katerih so praktično enotni pogledi celotnega EU bančnega sektorja (v okviru EBF)
 - AML kontrole v okviru “off line “ transakcij – niso izvedljive
 - Imetništvo več digitalnih denarnic po prvi izdaji digitalnega EUR v prvo digitalno denarnico

Kdaj/kako je predvidena nadaljnja interakcija?

Po razpoložljivih informacijah se strateški dialog na ravni ECB nadaljuje v okviru dveh novih delovnih skupin

A. “Methodology and models for calibration of holding limits”

- Po razpoložljivih informacijah naj bi potekali dve tehnični seji s strokovnjaki bančnega sektorja in EBF
- **Predviden zaključek dela na predlogu naj bi bil pomlad 2025?**

B. “Fit in payment ecosystem”

- Sodelovanje EU bančnega sektorja pri treh ključnih temah:
 - Razpis/i (začetek 13. novembra) – BS je o razpisih obvestila
 - Sinergije (začetek 12. decembra)
 - Poslovni model (feb. 2025)
- **Predviden zaključek del marec 2025?**
 - Natečaj (začetek 13. novembra)
 - Sinergije (začetek 12. decembra)
 - Poslovni model (feb. 2025)

- Pomanjkanje ekonomsko vzdržnega modela za posrednike
 - Za posrednike se pričakujejo visoke začetne naložbe in operativni stroški z veliko negotovostjo glede obsega možnih virov prihodkov
 - Obstaja tudi nevarnost izgube prihodkov (posebej za morebitne nove udeležence) zaradi stroškov, povezanih z zagotavljanjem obveznih osnovnih brezplačnih storitev
 - Na splošno je seznam osnovnih brezplačnih storitev preširok, zato bi lahko bila vzdržnost ponudnikov plačilnih storitev ogrožena, zlasti če so ponudniki plačilnih storitev, pri katerih je odprt plačilni račun, drugi, kot ponudnik plačilnih storitev, ki upravlja digitalno EUR denarnico
- Nezmožnost ocene učinkov/pomanjkanje celostne slike
 - Šele po popolni uvedbi (in povezanih naložbah) bo moč videti, ali so se uporabniki pripravljeni vključiti v digitalni evro in uporabljati sistem za svoja plačila.
 - Ni mogoče izključiti, da državljani rešitve ne bodo uporabljali oziroma je vgradili v navade, kar bo povzročilo le stroške za posrednike brez kakršnih koli koristi, zlasti če posredniki ne bodo mogli ponuditi storitev z dodano vrednostjo
- Dizintermediacija:
 - Morebitna okrepljena vloga drugih akterjev zunaj EU - razvoj storitev pridobivanja in plačil na digitalnih platformah s strani nebančnih subjektov, vključno z BigTech, skupaj z omejevanjem vloge posrednika na upravljanje digitalnih evrskih računov ali delovanje izključno kot vir likvidnosti lahko, ob odsotnosti ustreznih virov plačila, vodi v neenake konkurenčne pogoje
 - Z izkoriščanjem zagotavljanja digitalnih računov v evrih bi ponudniki plačilnih storitev zunaj EU lahko dejansko postali vsakodnevna »banka« strank.
- Mali in srednje veliki akterji se lahko srečajo z izzivi pri obvladovanju vplivov, povezanih s temi različnimi dejavniki, zlasti glede njihove operative zmogljivosti
- Varstvo podatkov
 - Vprašanje ali se digitalno plačilno sredstvo sploh lahko kosa z anonimnostjo fizičnega plačilnega sredstva, kot je gotovina
- Kibernetsko tveganje
 - Vprašanje obvladovanja predvidoma povečane izpostavljenosti kibernetskemu tveganju
 - Ena centralizirana infrastruktura je tudi bolj verjetno tarča kibernetskih napadov, saj postane "enotna točka napake", kar bi lahko takoj vplivalo na vse imetnike digitalnih evrskih denarnic
- Še nejasna vloga ECB kot lastnika plačilne sheme